



RESIST

Fostering Queer Feminist Intersectional Resistances against Transnational Anti-Gender Politics

Το ερευνητικό πρόγραμμα RESIST: Περίληψη

Για την πλήρη έκθεση της μελέτης περίπτωσης της Ελλάδας και τις άλλες μελέτες περίπτωσης, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα:

<https://theresistproject.eu/what-we-have-found/>

ΠΕΡΙΛΗΨΗ: ΕΛΛΑΔΑ

Η παρούσα έκθεση εξετάζει πως τα άτομα που ζουν στην Ελλάδα βιώνουν και αντιστέκονται στις πολιτικές «ενάντια-στο-φύλο» στην καθημερινότητά τους. Τα συμμετέχοντα πρόσωπα ούτε είναι ούτε θέλουν να γίνουν αντιληπτά ως «παθητικά θύματα» αυτών των συνθηκών· αντίθετα, δίνουν έμφαση στο πως αντιστέκονται καθημερινά, ανάλογα με τις διαφορετικές τους θέσεις. Συνομιλήσαμε με **27 άτομα**, 12 εκ των οποίων μας παραχώρησαν ημιδομημένες ατομικές συνεντεύξεις, ενώ τα υπόλοιπα 15 συμμετείχαν σε τέσσερις διαφορετικές ομάδες εστιασμένης συζήτησης.

Ο όρος «ενάντια-στο-φύλο» (anti-gender) δεν χρησιμοποιείται ευρύτερα στην Ελλάδα. Κάποια συμμετέχοντα πρόσωπα άκουσαν για πρώτη φορά των όρο από τις ερευνήτριες και τα ερευνητά του RESIST, όταν προσκλήθηκαν να συμμετέχουν στην έρευνα· πράγματι, για να μπορέσουμε να διεξάγουμε αυτή την έρευνα χρειάστηκε να μεταφράσουμε τον όρο στα ελληνικά, απ' ό,τι γνωρίζουμε για την πρώτη φορά. Εναλλακτικοί όροι που τα συμμετέχοντα πρόσωπα συνηθίζουν να χρησιμοποιούν για να περιγράψουν αυτό στο οποίο γενικότερα αναφέρουμε ως πολιτικές «ενάντια-στο-φύλο» περιλαμβάνουν τους εξής: πατριαρχία, αντιφεμινισμός, anti-woke, κοινωνικές διακρίσεις, τερφισμός (από τον αγγλικό όρο TERF, αρχικά που κατά λέξη σημαίνουν «ριζοσπαστικός φεμινισμός που αποκλείει τα τρανς άτομα»), φασισμός, βιοπολιτική, ευγονική, θεσμική γυναικοκτονία, γενοκτονία. Επιπλέον, πολλά συμμετέχοντα πρόσωπα έχουν πολλαπλές και διασταυρούμενες εμπειρίες που επεκτείνουν το νόημα του όρου «ενάντια-στο-φύλο» πέρα από το φύλο και την σεξουαλικότητα: η φυλή, το νομικό καθεστώς και η κοινωνική τάξη είναι αρκετά σημαντικές διαστάσεις στα ευρήματά μας.

Παρατηρήσαμε πως, ενώ **πρακτικά όλα τα συμμετέχοντα άτομα έχουν βιώσει επιθέσεις «ενάντια-στο-φύλο»**, κάποιες από αυτές ήταν οργανωμένες και περιλάμβαναν πολιτικά πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων εκλεγμένων εκπροσώπων· πως οι τρανσφοβικές διακρίσεις έχουν θεσμικό και δομικό χαρακτήρα και είναι παρούσες πρακτικά σε όλες τις πτυχές της ζωής των τρανς ατόμων, συνθέτοντας ένα οξύ πεδίο καταπίεσεων· και πως η βία και ο φόβος της βίας κυριαρχεί στις εμπειρίες των συμμετεχόντων. Παρόλα αυτά, τα συμμετέχοντα πρόσωπα

δίνουν έμφαση στην αντίσταση, την αλληλεγγύη, και την κοινότητα. Καθημερινές μορφές αντίστασης των συμμετεχόντων περιλαμβάνουν τη δημιουργία κοινοτήτων, «φούσκων», και οικογενειών που επέλεξαν τα ίδια (chosen family). Η ορατότητα γίνεται αντιληπτή ως μια μορφή αντίστασης και ταυτόχρονα αναγνωρίζεται ως κίνδυνος καθώς καθιστά το άτομο ευάλωτο σε ομοφοβικές/λεσβιοφοβικές/τρανσφοβικές επιθέσεις στο δημόσιο χώρο, στην οικογένεια, ή στο καμπ —οι επονομαζόμενες «Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές», στις οποίες στοιβάζονται τα άτομα που αιτούνται άσυλο). Η μετανάστευση αντιμετωπίζεται από κάποια συμμετέχοντα πρόσωπα ως μια (προσωπική) λύση απόδρασης από τις επιθέσεις «ενάντια-στο-φύλο», από τη βία, από την καταπίεση, και από τις κοινωνικές διακρίσεις, τόσο για άτομα που μεταναστεύουν από την Ελλάδα, όσο και για άτομα που αναζητούν άσυλο στην Ελλάδα. Ενώ τα συμμετέχοντα πρόσωπα αναγνωρίζουν την ακροδεξιά, την εναλλακτική δεξιά (alt-right), και την τωρινή κυβέρνηση ως φορείς των λόγων και πολιτικών «ενάντια-στο-φύλο», υποστήριξαν πως ιδεολογίες «ενάντια-στο-φύλο» εντοπίζονται επίσης στην αριστερά καθώς και σε κάποιους φεμινισμούς. Οι πολιτικές «ενάντια-στο-φύλο» όχι μόνο δεν στοχοποιούν όλους τους φεμινισμούς· αντιθέτως στην πραγματικότητα κάποιοι φεμινισμοί αναπαράγουν ρητορικές και λογικές «ενάντια-στο-φύλο». Πιο συγκεκριμένα, συμμετέχοντα πρόσωπα είπαν πως ο τερφισμός είναι μια σαφής, αν συχνά συσκοτισμένη, πτυχή των πολιτικών «ενάντια-στο-φύλο». Αντί να ταυτίσουν τις πολιτικές και τους λόγους «ενάντια-στο-φύλο» αποκλειστικά με την ακροδεξιά, τα συμμετέχοντα πρόσωπα τις περιέγραψαν ως έναν ολισθηρό λόγο που συγκολλάει ιδέες που διαφορετικά μπορεί να γίνονταν αντιληπτές ως αντίπαλες πολιτικές θέσεις. Ειδικότερα, σημείωσαν την ανάδειξη μιας «anti-woke μανίας» στην αριστερά, η οποία παραγκωνίζει τους φεμινιστικούς και τους αντιρατσιστικούς αγώνες υποτιμώντας τους ως «δικαιωματισμό». Τα συμμετέχοντα πρόσωπα θεωρούν πως εκφάνσεις «ενάντια-στο-φύλο» εντός υποτιθέμενα προοδευτικών ή ριζοσπαστικών κοινωνικών κινημάτων (περιλαμβανομένων φεμινιστικών), ο ρατσισμός και η ξενοφοβία, καθώς και η έλλειψη διαθεματικότητας στα κινήματα, υπονομεύει τη διαθεματική φεμινιστική αντίσταση στις πολιτικές «ενάντια-στο-φύλο».

Λέξεις κλειδιά: «ενάντια-στο-φύλο»· τρανσφοβία· μετανάστευση· βία· Ελλάδα

EXECUTIVE SUMMARY ENDS



**Funded by
the European Union**

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση με αριθμό έργου: 101060749. ΕΕ Ορίζοντας Ευρώπης (εταίροι ΕΕ); Σύστημα Εγγυήσεων της Κυβέρνησης του ΗΒ Ορίζοντας Ευρώπης (εταίρος του Ηνωμένου Βασιλείου). Κρατική Γραμματεία

Εκπαίδευσης, Έρευνας και Καινοτομίας της Ελβετίας (Ελβετοί εταίροι). Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA) ή των βρετανικών και ελβετικών χορηγούσων αρχών. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, ο EACEA και χορηγούσες αρχές δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.



UNIVERSITÉ DE FRIBOURG
UNIVERSITÄT FREIBURG



Lucerne University of
Applied Sciences and Arts

HOCHSCHULE
LUZERN



**Funded by
the European Union**

Funded by the European Union under Project ID 101060749. EU Horizon Europe (EU partners); UK Government Horizon Europe Guarantee Scheme (UK partner); Swiss State Secretariat for Education, Research and Innovation (Swiss partners). Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or British and Swiss funding authorities. Neither the European Union nor the granting authorities can be held responsible for them.